

50 jaar Dendroflora

Dr. P.C. de Jong

Het initiatief van de KVBC in 1961 om met de uitgave van Dendroflora te beginnen heeft een schitterend gevolg gekregen. Bij het verschijnen van Dendroflora 50 is het een goed moment om terug te kijken. Dendroflora heeft tot nu toe slechts drie hoofdredacteurs gekend. Ze hebben alle drie tijdens hun hoofdredacteurschap onmiskenbaar hun stempel gedrukt op de uitgaven.

In den beginne...

De eerste hoofdredacteur was Herman Grootendorst, die zeker de belangrijkste animator is geweest om tot de uitgave van Dendroflora te komen. Hij was niet alleen voorzitter van de KVBC, maar ook voorzitter van de Keuringscommissie van de KVBC en de Regelingscommissie sierbomen NAKB, de voorloper van de Technische Keurings Commissie Houtige Siergewassen van de Naktuinbouw. De publicatie van keuringsresultaten was de belangrijke reden. In 1963 werd tijdens de ledenvergadering besloten tot de uitgave. Er was wel het besef, dat de grieks/romeinse samenstelling Dendroflora een artefact was, maar "het klonk goed". Ook het Proefstation voor de Boomkwekerij toonde interesse. Ir. Frits Schneider, als veredelaar vanuit het Instituut voor de Veredeling van Tuinbouwgewassen (IVT) in Wageningen gedetacheerd op het Proefstation, nam zitting in de redactie. Als derde lid kwam daar Jan Tromp, de latere voorzitter van de KVBC, nog bij. Het eerste nummer, dat in 1964 werd uitgebracht bevatte louter zwartwit foto's en Keuringsrapporten van Malus en Prunus.

Samenwerking KVBC en NDV

Intussen was de directeur van het Proefstation, ir. Kees Dorsman, voorzitter geworden van de NDV. Deze vereniging had een lange traditie van jaarboeken, maar daar zat vanaf eind veertiger jaren van de vorige eeuw knap de klad in. Ze verschenen met grote vertraging en steeds werden twee jaren samengevoegd in één uitgave. De laatste 2 uitgaven omvatten zelfs 3 jaren, namelijk 1956, 1957 en 1958 en 1959, 1960 en 1961. Met het KVBC-bestuur volgde overleg over de mogelijkheid van een gezamenlijke uitgave van Dendroflora. Nadat de ledenvergadering van de NDV de samenwerking had goedgekeurd, sloten beide verenigingen in maart 1965 de overeenkomst. Namens de NDV traden Kees Dorsman,

Dr. B.K. Boom en Gerrit Boelema toe tot de redactie. Boudewijn Boom was als taxonoom werkzaam op het IVT en bekend van de uitgave van Nederlandse Dendrologie. Gerrit Boelema was administrateur op het Laboratorium van Plantensystematiek en -geografie in Wageningen en jarenlang achter de schermen de drijvende kracht geweest bij de uitgaven van de jaarboeken. De uitgave van Dendroflora zou blijven geschieden door de KVBC en deze vereniging zou ook de hoofdredacteur leveren. Een NDV-lid zou voorzitter van de redactiecommissie zijn.

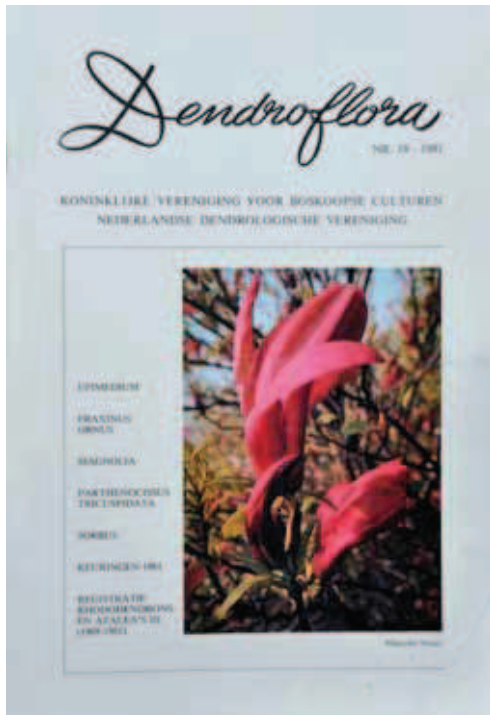
De eerste nummers

Dendroflora 2 werd dan ook direct dikker, al bleef

1. De allereerste; de omslag was nog in zwart-wit.

4. *Dendroflora* 18; het laatste nummer van Herman Grootendorst.

toch steeds meer een beroep gedaan op Harry van de Laar. In overleg met Grootendorst wordt besloten zijn *Magnolia*-publicatie in Groen als speciaal eerbetoon in *Dendroflora* op te nemen. Het gaf wat problemen, want de redactie was het in enkele gevallen niet eens met de gebruikte nomenclatuur. Grootendorst was niet gelukkig met de wijzigingen in het manuscript, maar kon er zich uiteindelijk wel in vinden. Vlak voor zijn overlijden in februari 1982 toonde Harry hem nog de omslag van *Dendroflora* 18 met een foto van *Magnolia* 'Susan'. In dat nummer werd nog plaats ingeruimd voor het door Gerrit Boelema namens de redactie geschreven In memoriam. De plaats van Grootendorst in de redactie werd ingenomen door Ir. Ben van Elk van de Rijksvoorlichtingsdienst.

Harry van de Laar trekt de kar

Onder het hoofdredacteurschap van Harry van de Laar vonden geleidelijk enkele veranderingen plaats. Zo was er in *Dendroflora* voor het eerst een Engelse samenvatting. Daarbij werd voor het correcte Engels een beroep gedaan op Roy Lancaster, een bekende Engelse Plantman. Even was er het probleem met de financiën, doordat grote aantallen extra gedrukte exemplaren onverkocht bleven, maar wel voor

een aanzienlijk bedrag op de balans stonden. In reactie daarop werden vooral van *Dendroflora* 26 zo weinig extra nummers gedrukt dat ze al snel uitverkocht waren. Na *Dendroflora* 26 verliet na medewerking aan 25 afleveringen Gerrit Boelema de redactie. Hij had een grote inbreng bij de leesbaarheid van de teksten. Een uitspraak van hem was: 'Laten de kwekers maar alles opschrijven over de planten, wij maken daar wel een goede Nederlandse tekst van!'. Zijn plaats in de redactie werd ingenomen door Ir. Hans Jansen, docent plantenkennis op de Rijks Hogere School voor Tuin- en Landschapsinrichting, nu Hogeschool Van Hall Larenstein.

Plant Publicity Holland heeft vanaf de zeventiger jaren over een lange reeks van jaren nummers van *Dendroflora* afgenomen en verstuurd naar de groenvoorzieningen van Nederlandse gemeenten. Een aantal jaren waren dat er 800. Na het jaar 2000 geleidelijk minder tot het in 2011 beëindigd moest worden vanwege teruglopende financiële mogelijkheden.

Engelse edities

Dendroflora werd door de KVBC ook naar diverse buitenlandse relaties en tuinen gestuurd, maar het effect daarvan was gering, omdat het in het Nederlands was. Overwogen werd om

5. De Engelse editie van *Dendroflora* 30; het bleek geen succes.

6. Hoofredacteur Harry van de Laar (vierde van rechts) tijdens een keuring; opvolger Marco Hoffman staat tweede van rechts.

naast de Nederlandse een Engelse editie uit te brengen. Dat gebeurde met Dendroflora 29 en 30. Het werd geen succes. De kosten waren heel hoog en het aantal buitenlandse abonnees nam nauwelijks toe. In Dendroflora 30 werd het plotseling overlijden van Onno Wijnands gememoreerd. Jo Bömer-Meeuwissen nam zijn plaats in. Met Dendroflora 30 was toch ook een mijlpaal bereikt. Mede omdat de afleveringen met een nietje intussen rond de 100 pagina's dik werden werd besloten tot een nieuwe lay-out. Tijdens de redactievergadering op een zonnige middag in de tuin van de familie Van Gelderen werden twee versies voor een nieuwe omslag gepresenteerd: één met nog een witte rand en één zonder. Hoofredacteur Harry van de Laar pleitte voor de eerstgenoemde omdat daarop de naam Dendroflora het best zou uitkomen. De redactie was verdeeld met 3 leden voor elke versie. Op voorstel van Dick van Gelderen werd echtgenote Hildie er bij gehaald voor een onpartijdig advies. Zo werd gekozen voor de omslag zoals deze van nummer 31 tot 50 is geweest. Tot zijn pensionering meed Harry het gebruik van een PC, maar het bestuur van de KVBC en de redactie vond dat Harry daar eindelijk toch maar eens aan moest. Hij kreeg er een, inclusief een cur-

7. Dendroflora 35; de laatste Dendroflora van Harry van de Laar.

8. Dendroflora 37; de eerste echt fullcolour uitgave.

susaanbod. Even suggereerde hij nog dat echtgenote Nel die cursus maar moest doen, maar dat was niet de bedoeling.

Van plakken naar tekstverwerken

Dendroflora 31 en volgenden werden aanzienlijk dikker, met naast langere Engelse ook Duitse samenvattingen, de laatste verzorgd door Hildie van Gelderen. De achterzijde van de omslag werd gereserveerd voor gegevens over de beide verenigingen. Harry van de Laar, bijgestaan door een op de tekst zeer kritische Ben van Elk, stak zeer veel tijd in het hoofdredacteurschap. Ook al was hij toch wel blij met zijn PC, in de moderne mogelijkheden van tekstverwerking en lay-out had hij niet echt veel vertrouwen. Hij bleef de eindversie pagina voor pagina plakken om zeker te zijn dat het precies werd zoals hij het wilde. Dendroflora 35 werd zijn laatste. Het was met 176 pagina's één van de dikste. Hij legde er de laatste hand aan in de eerste helft van 1999, op het moment dat ook hij helaas geconfronteerd was met een dodelijke ziekte. In Dendroflora werden twee uitgebreide In Memoriams aan hem gewijd. Één ervan was van zijn vriend Roy Lancaster.

Nieuwe wind en full-color

In de persoon van Marco Hoffman, als taxonoom werkzaam bij PPO, werd een waardige opvolger gevonden. Hij liet zich voor de eindafwerking bijstaan door Fred Geers. Naast kleine veranderingen van de omslag kwam er ook een voorwoord van de hoofdredacteur. Vanaf Dendroflora 37 werden de uitgaven in full color uitgebracht. In 1999 verliet Ben van Elk de redactie. Ir. Margareth Hop, veredelaar op het PPO, nam zijn plaats in. In 2005 werd afscheid genomen van Dick van Gelderen na een lidmaatschap van de redactie van 35 jaar. In 2006 nam Jo Bömer-Meeuwissen afscheid. Hun plaatsen werden ingenomen door resp. Ronald Houtman en Cor van Gelderen.

De opvallendste veranderingen die in volgende jaren plaats vonden betroffen het maken van een eigen website en de inhoud van Dendroflora. De website biedt nieuwe mogelijkheden om meer mensen uit het groene vak kennis te laten maken met Dendroflora. Het is thans mogelijk artikelen van alle Dendroflora's te downloaden. De inhoud werd gevarieerder met een reeks van bijdragen van het PPO, verzorgd door Marco en Margareth. Ze waren zeer welkom omdat er jaren waren met weinig of geen keuringsrapporten.

9. Website van dendroflora: www.dendroflora.nl.

De toekomst, de uitdaging

Met het verdwijnen van het Productschap Tuinbouw (PT) in 2013 komt ook een einde aan het sortimentsonderzoek bij PPO. Hiermee verdwijnt een belangrijke input voor Dendroflora en staan de redactie en ook beide verenigingen voor een nieuwe uitdaging. Al tijdens de voorbereiding van dit jubileumnummer is daar volop aan gewerkt. Veel te vroeg eigenlijk beëindigt Marco Hoffman na nummer 50 zijn hoofdredacteurschap. Onder dat hoofd-

---

redacteurschap is een prima reeks van afleveringen verschenen en daar heeft hij zich zeer voor ingezet. Met Ronald Houtman treedt na 3 illustere voorgangers een 4e hoofdredacteur aan. Hij zal er gesteund door de redactiecommissie alles aan doen om het niveau hoog te houden, maar Dendroflora is toch vooral afhankelijk van schrijvende leden uit beide verenigingen. De nieuwe slogan van de KVBC is 'Groene kennis delen'. De eerste folder van de NDV had als titel 'Van bomen valt veel te weten'. Dendroflora is belangrijk om die kennis vast te leggen. Om dat te realiseren is studeren en er over schrijven dan ook heel belangrijk!

Dr. P.C. (Piet) de Jong

Voorzitter redactiecommissie Dendroflora

Summary

The initiative of the KVBC to start publishing Dendroflora in 1961 has been fruitful. The appearance of Dendroflora 50 is an excellent opportunity to look back. So far, Dendroflora has only had three editors. All three have left their mark on the layout and content of the magazine. Over the whole period we give a description of the history of Dendroflora and the people involved.